

Durant més de mig segle, seguint l'orientació traçada per les Normes de Castelló i el model que s'ha definit com a convergent i policèntric, s'ha elaborat una normativa plenament apta per a l'ús escrit de la llengua al País Valencià

La normativa al País Valencia, del 1939 fins a finals del xx

Francesc Pérez Moragón

■ **En la postguerra**, les principals obres que adaptaven i difonien entre nosaltres la normativa de l'Institut d'Estudis Catalans foren la *Gramàtica valenciana* (1950) de Manuel Sanchis Guarner, amb pròleg de Moll, i les *Lliçons de gramàtica valenciana amb exercicis pràctics* (1951), de Carles Salvador. Les *Lliçons salvadorianes* rebrien, a partir de la segona edició, el nom de *Gramàtica valenciana*. Pel fet d'haver estat reeditada, primerament com a llibre de text per als cursos de llengua que organitzava Lo Rat Penat, i després com a llibre de consulta, aquesta obra va ser molt més coneguda que la del professor Sanchis, de la qual hi ha ara una edició crítica preparada per Antoni Ferrando. En el «Pròleg per a la segona edició» (1952) de la seua *Gramàtica*, Carles Salvador afirmava que, des del 1932:

«Han passat els anys, i la unificació ha donat els fruits que hom desitjava. Avui tots els escriptors i poetes —i encara els més solvents dels anomenats poetes populars— usen habitualment l'ortografia consignada en les Normes signades a Castelló [...]. La doctrina científica d'aquesta gramàtica és la mateixa que conté la *Gramàtica Valenciana* del savi professor i filòleg valencià en Manuel Sanchis Guarner; però va posada en forma de lliçons pràctiques per tal que els estudiants valencians, nens o majors, adquirixquen l'habitud de llegir, escriure i pronunciar la llengua vernacle llur.»

El llibre de Salvador va ser

objecte de revisions i ampliacions importants i posteriors a la mort de l'autor, esdevinguda el 1955, fins a quedar fixat en la

Alguns homònims que cal evitar, un repertori no gaire sistemàtic, destinat a evitar l'ús de castellanismes.

GRAMÀTICA VALENCIANA

carles salvador

Portada de *Gramàtica Valenciana* de Carles Salvador

quarta edició, del 1966. Menys fortuna va tenir el recull *Parleu bé* (2a ed., 1957), en el qual s'han apreciat defectes notables d'edició.

Del 1965 és un breu opuscle escrit també per un mestre d'escola i membre de Lo Rat Penat, Josep Alberó, amb el títol

Mereix una especial atenció l'extensa bibliografia d'Enric Valor sobre temes de normativa gramatical, però no sols sobre aquests: *Curso medio de gramàtica catalana referida especialment al País Valencià* (1973), refet en *Curs mitjà de gramàtica catalana*. Referida

Els firmants de les Normes de Castelló dies després de la signatura d'aquestes (1932)

especialment al País Valencià; *La flexió verbal* (1983) i, posteriorment, alguns reculls lèxics importants. Publicà també, a la manera de les *Converses filològiques fabrianes*, un conjunt d'opinions amb el títol *Millorem el llenguatge* (1971), que Joan Solà qualificà «d'extraordinari i de modèlic» i que tingué una prolongació en *Temes de correcció lingüística* (1983).

Cal també recordar, per la seua difusió i pel seu interès, els repertoris lexicogràfics de Francesc Ferrer i Pastor, iniciats amb el *Diccionari de la rima* (1956; 2a ed. molt augmentada, 1980), el *Vocabulari valencià-castellà* (1960) i el *Vocabulari castellà-valencià i valencià-castellà* (1966), completats amb el *Diccionari general* (1985). Fou també autor d'unes *Lliçons d'ortografia* (1973).

Vicent Pitarch i Almela, autor després (amb Josep Palomero) de diversos textos amb continguts gramaticals i destinats a la docència, va publicar el 1977 un *Curs de llengua catalana*.

Diversos autors, la major part dels quals lligats a la Universitat de València, tot i que alguns es van formar a la de Barcelona, van publicar el 1980, en tres volums, un *Curs de gramàtica normativa per a ús dels valencians*, en principi destinat a l'alumnat de cursos de reciclatge en català per al professorat no universita-

ri, que organitzava l'Institut de Ciències de l'Educació, però, òbviament, amb un abast molt més gran.

La implantació dels estudis de filologia catalana a la Universitat de València, primer, i després a la d'Alacant i a la Jaume I, de Castelló de la Plana, multiplicà la producció d'estudis lingüístics, en els quals han fet aportacions, des de perspectives diverses, Manuel Pérez Saldanya, Manuel Prunyonosa, Ricard Morant, Maria Josep Cuenca, Joan-Rafael Ramos, Júlia Todolí, Jesús Jiménez,

Emili Casanova, Antoni Ferrando, Josep Lacreu, Jordi Colomina, Josep Martines, Lluís Gimeno i Abelard Saragossà, entre molts d'altres.

Al capdavant, durant més de mig segle, seguint l'orientació traçada per les Normes de Castelló i el model que s'ha definit com a convergent i policèntric, s'ha elaborat una normativa plenament apta per a l'ús escrit de la llengua al País Valencià. L'adhesió a aquesta normativa ha estat plena, llevat dels grups secessionistes —molt variables, d'altra banda, en les seues opcions gramaticals—. Ho

demostra la utilització continuada i massiva per editorials, mitjans de comunicació, organismes docents i acadèmics, administracions públiques, escriptors i milers i milers de persones en la seua vida quotidiana. ■

Durant més de mig segle, seguint l'orientació traçada per les Normes de Castelló s'ha elaborat una normativa plenament apta per a l'ús escrit de la llengua al País Valencià